

A baba reflexei

Az újszülött baba a külvilág ingereire elsősorban veleszületett reflexekkel reagál, olyan ösztönös és jól szervezett mozgásokkal, amelyek elengedhetetlenek az életben maradásához. Az automatikus válaszoknak a nagy része egész életünkön át fennmarad és működtetik az életfunkcióinkat, védik a szervezetünket. Ilyenek az úgynevezett vegetatív reflexek, amelyek közé sorolható a légzés, a hőszabályozás, a keringés, a nyelés, a hányás, az ürítés, a köhögés, a pislogás és a tüszentés...

A csecsemők mozgásfejlődését beindító és az azt irányító mozgásmintákat a primitív reflexek adják, amelyek nélkülözhetetlenek a korai fejlődésben, de mindegyik csak egy meghatározott ideig hasznos. A helytelenül, időn túl fennmaradó reflexek akadályozzák a gyermek mozgáskoordinációját és az egyensúlyát, ezáltal hátrányosan befolyásolják a figyelmét és a tanulási képességeit, valamint a viselkedését.

Szopó-kereső reflex

A száj környékének gyengéd érintésére a baba az inger felé fordítja a fejét, kinyitja a száját, és szopó mozdulatokat tesz. Ez a reflex közvetlenül a megszületés utáni órákban a legerősebb, ezért a sikeres anyatejes szoptatás érdekében az újszülöttet mihamarabb az anyai mellre kell helyezni. Csak három-négy hónapos korig aktív, mert a baba gyorsan megtanulja, hogyha meglátja az édesanyja mellét és megérzi a mama illatát, vagy megpillantja a cumisüveget, akkor az ennivalót jelent.

A szopó-kereső reflex a száj körüli izmok, a nyelv és a garat izomzatának erősítésével, az orron át történő légzés megtanulásával előkészíti a megfelelő hangképzést és a beszéd majdani megtanulását. Ha időn túl aktív marad, a kisgyermek nehezen tanul meg rágni, rosszul képi a hangokat, és másfél éves kora után is „mindent a szájába vesz”.

Kapaszkodó reflex

Amikor baba jó erősen megfogja a tenyerébe tett ujjunkat és el sem engedi az olyan, mintha szándékosan fogná a kezünket, pedig ez is csak reflex. A tudatos megfogás és elengedés kialakulásával azonban a fogó reflex fokozatosan leépül.

Babkin-reakciónak nevezik a kapaszkodó- és a szopó reflex összekapcsolódását. Ha a baba tenyerét vagy a talpát lágyan megnyomkodjuk, akkor kinyitja a száját és szopó mozdulatokat végez. Ezt a kapcsolatot ki is használhatja a szülő, amikor a pici éppen elbóbiskolna szopás közben.

A fogó reflex fennmaradása akadályozza a kézügyesség fejlődését. A talpi fogó reflex fennmaradása pedig gátolja a két lábon történő egyensúlyozást, valamint megakadályozza lépéskor a gördítést. A kézben az időn túl aktívan maradó kapaszkodó reflex és a Babkin reakció jól látható azoknál a gyermekeknél, akik rajzolás vagy írás közben a szájukat és a nyelvüket is mozgatják.

Moro-reflex

A baba minden hirtelen erős hangra vagy váratlan érintésre megriad. Kiváltható a Moro-reflex akkor is, ha a vízszintesen tartott baba fejét hirtelen kissé leengedik. Ilyenkor a baba a karjait hirtelen széttárja, a tenyerét kinyitja, az ujjait fogásra készen szétterpeszti, a lábait széttárva kinyújtja, közben erőteljesen belélegzik. Ezután a karjaival karoló mozdulatot tesz, mintha meg akarna kapaszkodni, majd elkezd sírni. A reakció segít az első levegő vételben, védi a baba életét, mert veszély esetén riasztást ad és ezzel segítséget hív. A születés után kettő-négy hónapos korig aktív, utána a tudatos megriadási reakció veszi át a helyét. Ha a gyermek túlérzékeny marad minden ingerre, félnék, visszahúzódó vagy épp ellenkezőleg túl impulzív és nehezen alkalmazkodik bármilyen új helyzethez, akkor a problémák háttérben ez az ösztönös megriadási reflex húzódik meg.

Tónusos labirintus reflex

A vízszintes helyzetben tartott baba fejének előrehajtásakor a karok a törzs előtt behajlítódnak, a lábak felhúzódnak. A fej hátrahajtása kiegyenesíti és homorítja a baba törzsét, miközben kinyújtja és széttárja a végtagjait. Az első hónapokban gátlás alá kerül, de idegrendszeri szinten három és fél éves korig szerepet játszik a helyes izomtónus és izomműködés kialakításában, a fej- és a testtartás stabilizálásában továbbá a biztonságos egyensúlyozás megtanulásában. Sajnos az oly sokszor emlegetett lábujjhegyezésért az időn túl aktívan maradó TLR a felelős.

Aszimmetrikus tónusos nyaki reflex

Ha a fekvő baba feje oldalra fordul, akkor az arca felé eső oldalon a karja és a lába kinyújtódik, az ellenkező oldalon pedig behajlik. Ez a reakció lehetővé teszi a magzatmozgásokat, így az izmok a méhen belül is edződnek. A megszületéskor biztosítja a baba rugalmas áthaladását a szülőcsatornán, az első hónapban pedig a szabad légzést úgy, hogy a hasán fekvő baba fejét oldalra fordítja. A reflex beindítja a mozgás- és a látás fejlődését, oldalirányban elősegíti a játék után nyúlás kialakulását, és a háton fekvésből induló megfordulást. Ha a csecsemő fejlődésében kimarad a kúszás, akkor teljes mértékben nem gátlódik le, így megakadályozza a jobb és a bal agyfélteke illetve a két testfél harmonikus együttműködését a mozgásban, a látásban és a gondolkodásban.

Szimmetrikus tónusos nyaki reflex

Ha a mászni tanuló baba felfelé néz, akkor ráül a behajlított lábaira, és ezzel egy időben elől a nyújtott karjaira támaszkodik, akár egy ülő cica. Ha ilyenkor lehajtja a fejét, akkor a karja behajlik, a lábai kiegyenesednek, a popsija felemelkedik. Ez a reflex segít a talajról való felemelkedésben, de megakadályozza a mászást. Ezért a négykézláb álló baba ösztönösen előre-hátra hintáztatja magát, amivel legátolja ezt a reflexet. Azok a nagyobb gyermekek, akiknek görbe a testtartásuk, nehezen tudnak egyenes háttal ülni a széken, vagy nem szeretik a labdás játékokat, az úszást, akkor valószínűleg ez a reflex akadályozza őket a szabad mozgásokban.

Galant-reflex

Ha a hasán fekvő baba gerince mellett megsimítjuk a hátát a deréktájon, akkor arra az oldalra elfordítja a csípőjét és felhúzza a lábát, mintha csiklandós lenne. Ez az oldalazó mozgás segíti a magzatmozgásokat és szerepet kap a szülőcsatornában való áthaladásban. Ha a babánál kilenc hónapos kor után is aktív marad, akkor a derék tájéka túlérzékenyé válik. A gyermek nem szeret övet viselni, zavarja a nadrág dereka vagy üléskor a szék támlája, ezért állandóan izog-mozog. Mivel a reflex kapcsolatban van a hólyag és a bél működésével, így hátráltatja a szobatisztaság kialakulását, és később összefüggésben van az éjszakai bepissiléssel is.

Landau-reflex

Ha a babát a mellkasánál két kézzel megtámasztva vízszintesen a levegőbe emelik, akkor a hátát homorítja, a fejét felemeli, a karját és a lábát a törzsével egy vonalban megtartja. Amikor ebben a helyzetben a fejét lefelé biccentik, akkor a hát és a végtagok feszítése megszűnik.

Ez a reflex erősíti a gerinc melletti izomzatot, fejleszti a testtartást és a látást. Ha nem gátlódik le teljes mértékben, akkor óvodás korban megfigyelhetők a hátrányok, amit a reflex fennmaradása okoz. Ezek többek között a rossz egyensúlyozás, az ügyetlen futás és a rugalmatlan, esetlen ugrálás.

Nem szabad elfelejteni, hogy senki sem tökéletes, szinte mindenkinek vannak visszamaradó reflexei. Ha a gyermek kiegyensúlyozott, magabiztos és jól érzi magát a bőrében, valamint a környezete is elégedett vele, akkor nem kell aggódni. A visszamaradó csecsemőkori reflexek csak akkor számítanak problémának, ha az élet több területén is tartós, mindennapi hátrányt okoznak, ami megnehezíti a boldogulást. Ilyenkor minél előbb reflexkorrekcióval foglalkozó szakember segítségét kell kérni.